

โอกาสทางการตลาดของสินค้าเกษตรแปรรูปในตลาดโลก

การแปรรูปสินค้าเกษตรมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ จากในอดีตที่ผู้ประกอบการต้องการบรรเทาปัญหาาราคาตกต่ำและผลผลิตเน่าเสียในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวที่ผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก มาสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคที่หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้ ยังตอบสนองพฤติกรรมผู้บริโภคสมัยใหม่ที่ต้องการผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปมาช่วยอำนวยความสะดวกในการรับประทานและรองรับวิถีชีวิตอันเร่งรีบของสังคมเมืองที่ขยายตัวต่อเนื่องตามการพัฒนาประเทศ ดังนั้น จากสถานการณ์ข้างต้นที่คาดว่าจะยังคงดำเนินต่อไปจึงเป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าเกษตร โดยเฉพาะ SMEs หันมาให้ความสำคัญและหาแนวทางแปรรูปผลิตภัณฑ์มากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนรายได้และสามารถเข้าไปแข่งขันในตลาดได้

สถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

ที่มา : <https://www.kasikornbank.com/>

สินค้าเกษตรที่ถูกนำมาแปรรูปมากที่สุด คือ ข้าวและผลไม้สะท้อนผ่านจำนวนสถานประกอบการแปรรูปข้าวและผลไม้ที่มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 42.51 ของสถานประกอบการผลิตอาหาร ปัจจัยหนุนสำคัญส่วนหนึ่งมาจากผลผลิตจำนวนมากของทั้งสองสินค้า ผนวกกับพฤติกรรมผู้บริโภคของคนไทยที่รับประทานข้าวเป็นอาหารหลักและตามด้วยผลไม้เป็นของหวานหรือของว่างระหว่างวันนอกจากนี้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีผลิตอาหารและไลฟ์สไตล์ของผู้บริโภคยุคใหม่ที่มีข้อจำกัดของเวลาจึงส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวและผลไม้ที่เป็นมากกว่าอาหารจานหลักบนโต๊ะอาหาร เพื่อตอบสนองความต้องการด้านความสะดวกสบายและความรวดเร็วให้แก่ผู้บริโภค

ผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปที่สามารถตอบสนองชีวิตแบบเมือง ได้รับความนิยมมากที่สุด

ที่มา : <http://www.suphan.biz/khaokwan02.jpg>

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่คนไทยนิยมบริโภคมากที่สุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหารเช้า ผลิตภัณฑ์เส้น และผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวซึ่งสอดคล้องไปกับสภาพแวดล้อมแบบเมืองที่มีมากขึ้นโดยมูลค่าตลาดในประเทศของสามผลิตภัณฑ์รวมกันอยู่ที่ประมาณ 4,134.8 ล้านบาท ส่วนขนมปังกรอบเป็นผลิตภัณฑ์ข้าวที่มีมูลค่าส่งออกมากที่สุดคิดเป็นประมาณร้อยละ 41.1 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์จากข้าวทั้งหมด ที่ประมาณ 10,373.8 ล้านบาทในปี 2559 ซึ่งมีการขยายตัวจากปี 2558 ที่ร้อยละ 3.7 ทั้งนี้การส่งออกผลิตภัณฑ์ข้าวมีมาเลเซีย ญี่ปุ่น และเมียนมาเป็นตลาดหลัก

ในระยะข้างหน้าความต้องการผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปทั้งในประเทศและต่างประเทศจะยังคงขยายตัวตามพฤติกรรมของผู้บริโภคยุคใหม่ ทำให้ผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปถึงสำเร็จรูปและพร้อมทาน รวมไปถึงขนมขบเคี้ยว น่าจะกลายเป็นตัวเลือกที่ผู้บริโภคให้ความสนใจและหันมาบริโภคมากขึ้น โดยผลิตภัณฑ์ที่น่าจับตามองคือ เส้นหมี่ก๋วยเตี๋ยว ที่แม้ว่าจะมีมูลค่าการส่งออกไม่สูงมากนักแต่อัตราการเติบโตเฉลี่ยค่อนข้างสูง โดยเฉพาะในตลาดเนเธอร์แลนด์และเมียนมาที่มีความต้องการเส้นก๋วยเตี๋ยวแบบกึ่งสำเร็จรูปที่จัดเตรียมเครื่องปรุงและส่วนประกอบและแบบพร้อมทานที่เพียงนำไปอุ่นก็สามารถรับประทานได้เลย เพื่อตอบสนองผู้บริโภคที่นิยมอาหารเอเชียและรองรับผู้ย้ายถิ่นฐานที่มีวัฒนธรรมการรับประทานข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวเป็นหลัก

ผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูปได้รับแรงหนุนจากความต้องการบริโภคและกระแสสุขภาพของผู้บริโภค

น้ำผลไม้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลไม้ที่คนไทยนิยมมากที่สุดเนื่องจากรูปแบบการใช้ชีวิตที่ไม่อำนวยให้ผู้บริโภคสามารถรับประทานผลไม้สดได้ตามต้องการ รวมถึงผลของฤดูกาลที่ทำให้ผลไม้สดไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างสม่ำเสมอ ผลไม้แปรรูปจึงเป็นตัวเลือกที่ดีสำหรับผู้บริโภค นอกจากนี้ยังมีกระแสสุขภาพที่ผู้บริโภคหันมารับประทานผลไม้มากขึ้น ส่วนการส่งออกผลไม้แปรรูป พบว่า ผลไม้กระป๋องเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลไม้ที่มีมูลค่าส่งออกสูงสุด คิดเป็นประมาณร้อยละ 36.1 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์จากผลไม้ทั้งหมด ที่ประมาณ 81,749.3 ล้านบาทในปี2559 มีการขยายตัวที่ร้อยละ 15.2 จากปี 2558 โดยมีสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปเป็นตลาดส่งออกหลักของผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูป

แม้สังคมไทยยังคงนิยมรับประทานผลไม้สดมากกว่าผลไม้แปรรูป แต่ด้วยวิถีชีวิตที่วุ่นวายและการพร้อมเปิดรับสินค้าใหม่ของผู้บริโภคสมัยใหม่ ประกอบกับการดำเนินกลยุทธ์ของผู้ประกอบการโดยเฉพาะรายใหม่ด้วยการคิดค้นผลิตภัณฑ์แปลกใหม่และสร้างความแตกต่าง ทำให้ในปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ มากมาย เช่น เยลลี่ผลไม้ผลไม้เคลือบช็อคโกแลต ทอฟฟี่ผลไม้ นอกจากจะตอบโจทย์ผู้บริโภคทั่วไปแล้ว ยังเป็นการขยายตลาดไปสู่ผู้บริโภควัยเด็กที่มักรับประทานผลไม้ในปริมาณน้อย

ที่มา : https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQrt7AZIK3Szh-qU580w7DAGJDdmq72NT4TUjgh_oViH-xP8Gm-

นอกจากนี้ยังมีแรงหนุนจากผู้รักสุขภาพและต้องการดูแลสุขภาพที่มองหาของว่างระหว่างมื้อจากผลไม้แท้เพื่อมาทดแทนขนมขบเคี้ยวที่มีก้อยู่น้ำมันของทอดและมีรสเค็ม รวมไปถึงความชื่นชอบรสชาติผลไม้ไทยของ

ผู้บริโภคต่างชาติน่าจะช่วยผลักดันให้ความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผลไม้ของไทยยังคงมีแนวโน้ม
สดใสในระยะถัดไป โดยมีผลไม้เมืองร้อนอบแห้งในลักษณะขนมขบเคี้ยวเป็นผลิตภัณฑ์ที่น่าจับตามอง ซึ่งได้รับ
ความนิยมจากผู้บริโภคสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามผลไม้อบแห้งก็เป็นอีก
ผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการไม่ควรมองข้าม แม้ในปัจจุบันจะมีผู้ประกอบการในตลาดจำนวนมาก แต่จาก
ความต้องการบริโภคจำนวนมากของชาวจีนอันมีแรงหนุนจากความเชื่อที่ว่าผลไม้แห้งมีสรรพคุณในการ
บำรุงร่างกายและรักษาโรค ดังนั้นผู้ประกอบการอาจต้องสร้างความหลากหลายหรือยกระดับเป็นสินค้า
พรีเมียมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาด เช่น เครื่องดื่มสุขภาพพร้อมชง/
พร้อมทาน ผลิตภัณฑ์เสริมสารอาหาร เป็นต้น

โอกาสและความท้าทายของผู้ประกอบการแปรรูปสินค้าเกษตร

ความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรแปรรูปที่คาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นนั้น มาจากแรงสนับสนุนของผู้บริโภค
ยุคใหม่ที่มีการดำเนินชีวิตค่อนข้างวุ่นวายและเหลือเวลาในแต่ละวันสำหรับการประกอบอาหารค่อนข้างน้อยจึงมี
ความต้องการผลิตภัณฑ์ที่จะเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต รวมไปถึงความนิยมในการดูแลสุขภาพ
สุขภาพที่กำลังแพร่หลายและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทยก็น่าจะเป็นอีกปัจจัยหนุนหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้
ผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปจากสินค้าเกษตรไม่ว่าจะเป็นข้าวหรือผลไม้มีการเติบโตตามไปด้วย นอกจากนี้ยังมีความ
ขึ้นชอบในรสชาติผลไม้เมืองร้อนของชาวต่างชาติที่มาช่วยหนุนให้ไทยสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูปใน
ลำดับต้นๆ ของโลกได้ไม่ว่าจะเป็นสับปะรดกระป๋องที่สามารถส่งออกเป็นอันดับ 1 ของโลกและผลไม้อบแห้ง
ส่งออกเป็นอันดับ 3 ของโลก สถานการณ์ดังกล่าวย่อมเป็นโอกาสทางธุรกิจที่สำคัญต่อผู้ประกอบการแปรรูป
สินค้าเกษตรของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งเป็นผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ ยังมีนโยบายของภาครัฐที่ให้การสนับสนุนผู้ประกอบการที่สนใจแปรรูปสินค้าเกษตรและ
ต้องการยกระดับผลิตภัณฑ์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีผลิตอาหารผ่านโครงการต่างๆ เพื่อเป็นการแก้ไข
ปัญหาราคาสินค้าเกษตรและยังช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า รวมถึงตอบสนองความ
ต้องการของตลาดในอนาคตได้ไม่ว่าจะเป็นโครงการเมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) ที่มุ่งสร้าง
เครือข่ายการผลิตระหว่างผู้ประกอบการหน่วยงานรัฐและสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค
ผลิตภัณฑ์แปรรูปใหม่ออกสู่ตลาด โครงการเมืองผลิตอาหารครบวงจร (FoodValley) ที่มุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่า
ให้กับสินค้าเกษตร โดยกำหนดให้ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปผักและผลไม้ รวมถึงสร้างการ
รวมตัวเป็นคลัสเตอร์ของผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการแปรรูปเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ห่วงโซ่การผลิตและเพิ่ม
ศักยภาพในการแข่งขันได้ล่าสุดมีการพัฒนาพื้นที่ในจังหวัดอ่างทองเป็นนิคมอุตสาหกรรมอาหารครบวงจร โดย

เบื้องต้นจะนำข่าวมาแปรรูปรวมถึงมุ่งหวังพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ผ่านการให้ความช่วยเหลือจากผู้ประกอบการรายใหญ่ โครงการคูปองนวัตกรรม3 เป็นการให้เงินช่วยเหลือเปล่าแก่ผู้ประกอบการ SMEs หรือ Start up ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบเครื่องจักรหรือต้องการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาปรับใช้ในการผลิตอาหาร รวมถึงโครงการคูปองวิทย์เพื่อโอท็อป ซึ่งส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการรายย่อยนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปต่อยอดในการพัฒนาสินค้า OTOP หรือสินค้าที่ใช้วัตถุดิบในพื้นที่ พร้อมกันนี้ ภาครัฐยังให้ความสำคัญในด้านการผลิตสินค้าเกษตร จึงมีการกำหนดแผนการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกให้มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานผ่านการจัดทำแผนที่เกษตร (Zoning by Agri-Map) เพื่อให้เกิดการวางแผนการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการใช้งานในแต่ละช่วงเวลา

กระแสความต้องการผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูปของผู้บริโภค ความชื่นชอบในรสชาติผลไม้ของไทย และการสนับสนุนของรัฐบาลผ่านโครงการต่างๆ จะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ประกอบการไทยเร่งพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนให้มีคุณภาพและตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการไทยอาจต้องเผชิญความท้าทายในการประกอบธุรกิจจากหลากหลายปัจจัย เช่น

- ความไม่สม่ำเสมอและเพียงพอของสินค้าเกษตรในช่วงนอกฤดูกาลการเพาะปลูก ซึ่งผู้ประกอบการอาจต้องบริหารจัดการสต็อกวัตถุดิบและพัฒนาระบบการจัดเก็บสินค้าเกษตรตลอดจนมองหาแหล่งวัตถุดิบเพิ่มเติมจากแหล่งผลิตใกล้เคียงหรือนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน
- ค่านิยมการรับประทานอาหารสดหรืออาหารที่ผ่านการแปรรูป น้อยที่ยังมีอยู่มากกว่าก็น่าจะเป็นปัจจัยที่คุกคามการดำเนินธุรกิจ ซึ่งผู้ประกอบการอาจต้องอาศัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สามารถคงรสชาติและคุณค่าทางอาหารได้ใกล้เคียงกับวัตถุดิบ ตลอดจนปรับผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้บริโภคมากที่สุด
- ผลจากการประกาศใช้ พ.ร.บ. การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 อาจกระทบต่อผู้ประกอบการที่ยังพึ่งพาแรงงานเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการในการยกระดับการผลิตด้วยการลงทุนเครื่องจักรเพื่อทดแทนแรงงานต่างด้าวที่คาดว่าจะลดลง ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่ขาดแคลนเงินทุนสำหรับการลงทุนในเครื่องจักรสามารถรับความช่วยเหลือผ่านโครงการสินเชื่อของรัฐบาลจากธนาคารของรัฐและเอกชน

นอกจากปัจจัยท้าทายภายในประเทศแล้วปัจจัยภายนอกก็เป็นอีกหนึ่งความท้าทายสำหรับผู้ประกอบการไทย เช่น ผลผลิตจากประเทศคู่แข่งที่สามารถเพาะปลูกสินค้าเกษตรได้มากเช่นกัน เช่น จีน

อินเดีย บังกลาเทศ(กรณีข้าว) ฟิลิปปินส์จีน (กรณีสับปะรด) เป็นต้น รวมไปถึงมาตรฐานทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่อยู่ในระดับสูง เช่น มาตรฐานการผลิตอาหารปลอดภัย ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) ตลอดสายการผลิตจนถึงปลายทางที่รับสินค้า เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการไทยรับทราบและมีการปรับตัวมาระยะหนึ่งแล้ว อย่างไรก็ตามเพื่อคงความสามารถในการแข่งขันผู้ประกอบการไทยคงต้องติดตามการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของประเทศคู่ค้าอย่างใกล้ชิด

กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปสินค้าเกษตร

ภายใต้บริบทความได้เปรียบด้านความอุดมสมบูรณ์ของสินค้าเกษตรของไทยและความเชี่ยวชาญของผู้ประกอบการแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม ประกอบกับโอกาสทางธุรกิจที่เกิดขึ้นตามที่กล่าวมาข้างต้น ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทยได้ทำการวิเคราะห์กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบโดยเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยอาจรวมตัวกันเป็นเครือข่ายเพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรอย่างบูรณาการทั้งระบบ ตั้งแต่การเพาะปลูก การจัดเก็บและการขนส่งสู่โรงงานแปรรูป เช่น
  - การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกและปริมาณที่ต้องใช้งาน โดยหน่วยงานของรัฐ เกษตรและผู้ประกอบการร่วมกันกำหนดแผนการผลิต เพื่อให้ผลผลิตที่มีคุณภาพและผลิตที่มีความเพียงพอต่อความต้องการการใช้งาน ทั้งรับประทานสดและเข้าสู่กระบวนการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและสอดรับกระแสการบริโภคในปัจจุบัน
  - ปรับปรุงลานหรือโกดังเก็บสินค้าให้มีมาตรฐาน เช่น มีความสะอาดไม่มีน้ำขังและมีบรรจุภัณฑ์รองรับ เพื่อป้องกันเชื้อโรคและแมลงในกรณีเป็นลาน หากเป็นโกดังหรือห้องเย็นควรมีระบบควบคุมอุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสมกับผลผลิตแต่ละประเภท
  - พัฒนาระบบขนส่ง โดยเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อยอาจมีศูนย์กลางในการรวบรวมสินค้าและจัดส่งสินค้าในคราวเดียวกัน เพื่อลดต้นทุนในการขนส่งและทำให้ทราบปริมาณผลผลิตในพื้นที่อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่มีความพร้อม อาจลงทุนรถขนส่งที่มีระบบควบคุมอุณหภูมิตลอดกระบวนการเพื่อคงความสดและรักษาคุณภาพของสินค้า
  - มองหาวัตถุดิบเพิ่มเติมจากนอกพื้นที่ทั้งในและต่างประเทศ ผลประโยชน์ของการรวมตัวเพื่อเป็นเครือข่ายหรือคลัสเตอร์การผลิต คือ การเติมเต็มสายการแปรรูปสินค้าจากปัญหาผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอในพื้นที่อีกทั้งเป็นการบรรเทาปัญหาสินค้าล้นตลาดในบางพื้นที่ที่โรงงาน

แปรรูปไม่สามารถรับรองผลผลิตทางการเกษตรที่ออกพร้อมกันจำนวนมากได้หรือยังขาดแคลน
โรงงานแปรรูป

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการสามารถจัดเก็บข้อมูลการบริหารจัดการวัตถุดิบตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลาย
น้ำได้ก็จะเป็นผลดีต่อผู้ประกอบการในการรับรองตนเองว่ากระบวนการผลิตของตนสามารถสอบทาน
และมีความปลอดภัยซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการเลือกสรรผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปของคนรุ่นใหม่
ต้องการทราบแหล่งที่มาและขั้นตอนการผลิต นอกจากนี้ยังเป็นไปตามมาตรฐานการส่งออกไปยัง
ต่างประเทศด้วย

2. การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปอาหารและเพิ่มมูลค่าสินค้าจากการที่
ผู้บริโภคมีความต้องการผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้บริโภคเหล่านั้นก็มีความตระหนักถึง
ประโยชน์ของอาหารที่จะเลือกรับประทาน ทำให้แนวโน้มของผลิตภัณฑ์แปรรูปจะเป็นไปในลักษณะของ
การคงรสชาติและคุณค่าทางสารอาหารของสินค้าเกษตรให้ใกล้เคียงกับวัตถุดิบดั้งเดิมมากที่สุด ดังนั้น
ผู้ประกอบการตั้งแต่ผู้ผลิตสินค้าเกษตรและแปรรูปน่าจะต้องมองหานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีความ
เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและตอบโจทย์ความต้องการข้างต้นมาปรับใช้ในกระบวนการผลิต โดยมี
ตัวอย่างของเทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนี้

- เครื่องจักรและเทคโนโลยีในการเพาะปลูก โดยเกษตรกรและผู้ประกอบการอาจมุ่งเน้นการทำ
เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) โดยอาศัยเครื่องจักรกลทางเกษตรที่มีความแม่นยำสูง เช่น
รถไถและรถวันหอยที่ออกแบบให้บังคับการเลี้ยวรถได้อย่างแม่นยำหรือรถเกี่ยวขนาดข้าวที่
สามารถลดการสูญเสียจากการเก็บเกี่ยวและป้องกันพืชผลให้มีความสะอาด เป็นต้น เพื่อเป็นการ
เพิ่มปริมาณผลผลิตทางการเกษตรและควบคุมคุณภาพพืชผล นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยัง
สามารถนำเทคโนโลยีอัจฉริยะขั้นสูง เช่น เซนเซอร์ตรวจสอบคุณภาพอากาศและคุณภาพดิน ซึ่ง
นอกจากจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตรแล้ว ยังบรรเทาปัญหาแรงงานในภาค
การเกษตรที่มีปริมาณน้อยลง
- นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ในการเพาะปลูก โดยการทดลองผสมพันธุ์พืชในแปลงเกษตรหรือ
อาศัยผลงานวิจัยของสถาบันต่างๆ เพื่อให้ได้พันธุ์พืชที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่และให้ผลผลิต
หรือคุณค่าทางอาหารมากขึ้น
- เครื่องจักรและเทคโนโลยีในการแปรรูป เช่น นวัตกรรมการแปรรูปโดยแช่เยือกแข็ง (Freeze
Drying) ที่สามารถคงรสชาติและคุณค่าทางอาหารได้ใกล้เคียงกับการทานสดและเก็บรักษาไว้ได้
นานกว่าการแปรรูปชนิดอื่นๆ

- นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ในการแปรรูปและผลิตอาหารแปรรูป เช่น การใช้นาโนเทคโนโลยีในการสกัดอาหารจากสินค้าเกษตรเพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารหรือการนำเทคโนโลยีชีวภาพขั้นสูงมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของธัญพืชให้เป็นสารอาหารที่ง่ายต่อการย่อยและดูดซึมสารอาหารเข้าสู่เซลล์เพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เสริมโภชนาการสำหรับเด็กและผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ผู้ประกอบการอาจเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ช่วยรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์นอกจากช่วยเก็บรักษาอาหารแล้ว ยังตอบโจทย์ความสะดวกสบายด้วยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สามารถรับประทานง่ายขึ้นหรือพกพาสะดวก (Grab-and-Go) เพื่อตอบสนองผู้บริโภคที่ต้องการความรวดเร็วหรือปรับขนาดให้เล็กลงเพื่อตอบสนองผู้บริโภคที่รับประทานคนเดียวหรือต้องการควบคุมปริมาณอาหาร เป็นต้น รวมไปถึงบรรจุภัณฑ์ที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมที่สามารถย่อยสลายได้เองหรือผู้บริโภคสามารถรับประทานได้

3. การมุ่งเน้นทำการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคความนิยมในการรับประทานผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสินค้าเกษตรของคนไทย น่าจะเป็นไปในรูปแบบกึ่งสำเร็จรูปและพร้อมทานโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริโภคสังคมเมืองที่ต้องการผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปมาเพิ่มคุณภาพชีวิต ดังนั้นผู้ประกอบการแปรรูป SMEs ควรสร้างความแตกต่างให้แก่ผลิตภัณฑ์ของตนเพื่อแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่เป็นเจ้าตลาด ประกอบกับแสวงหาช่องทางในการจำหน่ายที่เข้าถึงผู้บริโภคกลุ่มนี้ ไม่ว่าจะเป็นร้านสะดวกซื้อใกล้ที่อยู่อาศัยซูเปอร์มาร์เก็ตสะดวกที่ทำงานหรือห้างค้าปลีกที่เป็นทางผ่านระหว่างทางกลับบ้าน ตลอดจนช่องทางออนไลน์ที่นับวันจะเข้ามามีบทบาทในการจับจ่ายใช้สอยของผู้คนมากขึ้น นอกจากจะช่วยลดเวลาในการเดินทางไปซื้อหาที่ร้านค้าของผู้บริโภคแล้ว ยังเป็นการอำนวยความสะดวกด้วยบริการจัดส่งสินค้าถึงมือผู้บริโภคนอกจากนี้การเข้าร่วมโครงการประกวดสินค้าของหน่วยงานรัฐและเอกชนรวมถึงงานแสดงสินค้าก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภครู้จักและเป็นการเปิดโอกาสในการนำสินค้าเข้าไปจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อและห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ได้

ส่วนผู้ประกอบการส่งออกทางศูนย์วิจัยกสิกรรมไทยได้มองว่า การมุ่งเน้นผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานส่งออกและพัฒนาสินค้าให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค น่าจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำสินค้าเข้าไปจำหน่ายในตลาดนั้นๆได้เช่นผลไม้อบแห้งเมืองร้อนที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลไม้เมืองร้อนอบแห้งที่จะเป็นเทรนด์การบริโภคในระยะถัดไปจะอยู่ในรูปของผลไม้อบแห้งน้ำตาลต่ำ (Low-sugar) ผลไม้

อบแห้งจำพวกSuper Fruit รวมไปถึงผลไม้อบนุ่ม(Soft Dried Fruit) เพื่อตอบสนองกระแสรักสุขภาพ
และรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

แหล่งที่มา

ไลฟ์สไตล์คนเมืองและกระแสสุขภาพมาแรง ดันแปรรูปเกษตรโต, ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (สืบค้นออนไลน์ :
20/8/2561)

https://www.kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/article/KSMEAnalysis/Documents/Urban-Lifestyle_Healthy-Trend_Agricultural-Processing.pdf